

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Medizinische Kollegienhefte - Cod. Rastatt 78

[S.l.], [1523-1524]

Scholia in :l: aphorismorum domini hyppocratis librum, per D. Doctorem
August: Schyrf: H: lecta Vuittenbergę 1523

[urn:nbn:de:bsz:31-300700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300700)

1. Maj
le exo 29
1. ex 18

SCHOLIA IN I. APHORISMORVM DNI
HYPOCRATIS LIBRVM, PER D. DOC:
TOREM AVGVST. SCHYRE. H. Lerta Vuittonberge

1523

Cum ars Medionalis experimeto 7 conc
arquat q longo usu 7 exercitio indi
gent tu ppt experimetz fallax tu ppt roez
diffidlem / bonu e cognita 7 inuenta
Aphorismis 7 breuibz et utilibz ad memo
rie informatioez de scribere, quod hie
Hippocrates fait : oez fere Medionalis
arte Septe Aphoriz: li: uniuersalit roez
hendens, id fait Rabbi Moses / Rasis
et Joes Damascenus, Aphorismi ergo
tu alig sint curatiu alig uero pronostici
Hippocrates de primariis: infro medicinae,
quod e dicta, in primo suott Aphoriz: id
hor in 1.7.2. 2.3. Pragim: arut: fariens, ubi
de ordinatioe dietz arutost morboz loqtur,
hie aut de ordinatioe tu arutost tu Chroni
coz morboz tu etia etate ar tempu, antez
vero hor fariat ad quatuor nos hortat in
primis, Ad mediu diligetia, Insuemi ob
dientiaz, idoneitaz ministroz, 7 extrin
secroz rognitate : — : 1

ambros

omnia purgare respicit qualitates humorum, Inanis
quantitas humorum / Ex purgare quantitates rursus
ratis et corporis, ut apud Hippoc: 3. Epid.
aph: 2: Sæpius in apud Hippoc: et reliquos
Medicos purgare per manere et euacuare
ponitur ut: 4. aphorism: apho: 3. 4. 5. 7. 8. 9.
5: aphorism: aph: 5: ~~VI~~

Ubi est plenitudo humorum modico debet
euacuare, ubi uero non est humorum pleni-
tudo sed solum quantitate perant et pristina
naturam reduci possunt, Medicus non debet
euacuare: ubi uero ad pristinam naturam
reduci non possunt, Medicus etiam rationem
male qualitatis euacuare debet.

Ovis fluxus ventris autem est Cæcicus
aut Symptomaticus Et cognoscitur
Cæcicus a Symptomatio per bonam ventris sus-
ferentiam, de quo uide: 7. Epidi: aph: 11
Hippoc:

Tempus Camularium et oppositum dicitur ad
initium morbi maxime purgationem
prohibent. : 2

Vide: 2. Epidi: aph: 1: 2: & 3. Hippo:

DIETA

Dieta e quadruplex, ^{3. ad superior} Temis: s; qua int
datur, Temis ut qu Mellizati et Plisana
rolata dat^r, Media ut qu. Plisana non
rolata dat^r, Grossa ut qu ramos pullof
pdiu inuam Vnu albu, dat^r ad Temis:
q^o dicta et Temis p^rut^r minuunt, Me-
dia virtut^r rustodit, Grossa vero augmetat.
In infirmis vero no debet virtus auget^r
s; s; inuam^r rustodiri. Oco igit^r p^rdi-
ste diet^e in vna + eady ^{equitudo} p^rnt admi-
nistray diuersis morbi p^rib^o: na In prin-
cipio morbi, quod ~~est~~ q^o diu no adpa-
rent vestigia digestions, rib^o equatur
et s; Media dicta vtend^r est, In aug-
mento, quod e tempus in q^o e lucta et
pugna nae in morbo, rib^o minuit^r
et tunc vtend^r e dicta Subtili, In statu
quod e temp^o Cautim in quo na cogitat
quom^o euacuato^oq. facere uelit rib^o aufer-
t^r et s; Temis: dicta utimur. In prin-
cipio destinationis / q^o e tempus in q^o
adpa=

adparat diminutio morbi / ribus eque
7 sit Media Dieta utimur In fine
vero ribg augetur + sit Grossa utimur
dieta.

- 1 In Dieta considerat: primo virtus: an
- 2 fort, an debilis: Secundo agitudo:
an perparata, Cg Hing e in 4 die
et ante ut in tetano, An parata,
Cg Hing e in 7 die et ante ut
in Causone, An Acuta absoluta,
Cg Hing e in 14 die et ante
ut in pleuresi, An Acuta reuersiva
Cg Hing e aut in 20 40 aut 60
die ut in Erymate, An Croni-
ca, Cg Hing longior e, ut in febriz
3 quartana. Tertio tempus anni: an calid
4 et frigid. Quarto tempus morbi, an
sit in principio / augmento / statu et
5 destinatioe. Quinto etas patientis,
an puer iuuenis vir et senex.
6 Sexto restructio, de quo Hing: 1: reg:
aut: apho: 20. De quinto 8° morbi
bruu

breuior & virtus fortior de tanto subtilior
debet esse dicta 3

Quemadmodum nimis euacuationis & addi-
tiones sunt male / sic nimia abstinentia
& sanctas male sunt : 4

Hic aphorismi: & de curatione & dicta in-
firi sunt / doctorum alioquin discrepat 7

De quinto statu & principio propinquior
de tanto subtilior dictandum est / & de quinto
statu initio propinquior est de tanto magis
suscipiendum debemus 8

Hic: aphorismi: 2: part: aph: 25
in Epid: 6: aph: 20: 7: 21: de tunc anni.
2 & non aph: 44: de sputo
4: aphorismi: 71 apho: de vima
4: aphorismi: 38 aph: de sudore : 13

Aur: 1: primi: ra: de reflexione stat in 14

Venter ~~est~~ (13: at & Venas / stomachi / ^{cor /} ~~est~~
intestina / Epac & ocy fortitudo mēbrorū qd
digestio fieri debet. Ut apud Hip: 4: aphorismi:
aph: 12: 4: Reg: aut: aph 100: 7: 107: 7: 2: p-
nost: aph: 19: Alio modo rapit & oī fo-
rmitate corporis & Maxie infirmū ut
hic

minutione huiusmodi legitur de curat-
tionis quantitate . :24 :

IN SECUNDVM EORVNDVM

EIVSDEM LIBRVM .

Somnus est respiratio caloris naturalis intrinseci
propter vapores ascendentes et per ingressationem
descendentes et obscurantes meatu subtilius
propter salutem aërialis . Somno quoque omnes operationes
naturales fortiores fiunt propter calorem naturalem in
inferioribus congregationibus, quod autem congregat
calor naturalis tempore somni in inferioribus te-
statur Hippocritus : 4 : part : Epidi : aph : 13 : id
ex ambalitu documentis id cognoscitur an sit
spissior et maior propter maiorem in inferioribus
soliditatem, sic quoque in morbis iudicandum
est an in somno natura morbi non gsu-
mitur aut saltem minoratur morbus natura
ita visere aut debilitasse iudicandum est .)

Item Somnus legitur natura vaporum et vapores natura
humorum humores vero natura repletionis, que
si gpletio et humores boni et naturales sunt, que
in vaporibus et somni fiunt, Greci sequuntur
et Somnia natura humores legitur in Hippocritus :
8

8: part: Epid: aph: 10: 2^{uz} in somno
Somnia 7°
Bonitas somni primo sumit a type de
q^o Hipp: 2: p^onost: aph: 11: Secundo a
quantitate an long^o sit ut brevis, Tertio
a Qualitate an p^ofundy an equalis. Qu
to ab effectu ut in p^osenti aph:

Notum est: 1 Somni multi t^o extrimitat
minia infirmitate 7 p^oca paralytatio:
2: t^o p^ohibito excretionis sup^ofluitat^o hinc
t^o q^o lapid multoties in vesica g^onat^o: 3
t^o nalis humiditatis p^osumptio de q^o Hipp
5: Epid: aph: 34: 4: t^o ro^ois mollitudo
ho 7 rapit^o grauedo de q^o id Hipp: 2: Ro
aut: aph: ultio: .

Notum est: 1: multax nigritas e^o 10° 13° 15°
2: resolutio: 2: t^o cerebri desiratio: 3: t^o
robore ebullitio: 4: t^o digestiois p^oturbat
tio Hipp: ut sup^o:

De somno vide Hipp 2 p^onost: aph: 10:
4: Epid: aph: 13: 15 10: 6: Epid: aph: 34
7: Epid: aph: 30: 8: Epid: aph: 10: 2: Ro
aut: aph: ultio: Anorexia 2^a primi dor
2°: 1: 13: 7 3^a primi dor: 2°: 1: 9: -

Leob

Jhu

Tote Apho: docet res nales in spamento qd =
uare / a no nales debite administrare,
7 no nals recte expellere 4

Lafitudo aut exercitia segr^r aut p se est
si p se e narat morib⁶⁶ si exercitia
segr^r gene narat de q^o Hyp: 2. aphorif:
aph: 4. 8: 5

qz In robui purbatione oco sensu Inbetant^o
6

Quod e extenuatio q no pt reuoyari
si e in thisi & Estia ubi dissoluunt^r
membra radicalia & raro de q h^o Hyp:
no loqr: qd uero pt reuoyari q e q
sit p^o dissolutioq uapou^r & humidit^r
tah de q h^o autor tractat que
dicta humida facile & breui sp^r spatio
reuooyari pt iuxta Hyp: sentaz, Jari =
lig e repleri potu q^o rbo: 7

Prop^r 4° ruy no conalesc^r: I: e magna
rbi qntitas, 2: s^r humores multi in
stomaco, 3: e debilitas digestiuz, 4: e
debilitas nalis caloz. 8

Prop^r 3: humor reddi^r ineq^r ductui
s^r grossitaz subilitaz & qlitaz mani =
festa. 9

Reddito fit primo quā tā enterdenda ē
 nimis multa / Secundo quā relinquitur ma-
 la q̄ltas in mēbro hinc ē q̄ Tertiana
 uij sunt Et hinc n̄ vide: 4: Epidi: aph:
 2: Epidi: aph: 10: 7: 11:

12

Dux ē Crisis Evacuatiōis s; 7 Conuersionis
 Crisis evacuatiōis fit aut sudore / uina fluxu
 uentris / uomitu / fluxu sanguinis naris
 fluxu emorroidarū / fluxu mēstruorū .
 Crisis uero conuersionis fit quā mētra a mēbro
 nobili ad mēbrū ignobile p̄dit, et fit
 quā fit apostema rectum aut retro aure
 aut in inguinib; aut sub assellis .

De acutib; q̄ solent crisiū p̄cedere uide
 Hippot: 4: aphorū: aph: 49: 7 3: Prost: aph: 3
 7 35: 7 2: Reg: Ant: aph: 40: 47, 7
 enū in comento 47° aph: 2° Reg: ant:
 q̄ oīa acutētia si in principio morbi
 sit ante morbi digestionē adpareant
 morbi p̄dubio ^{contendunt} si uero
 mox ante statū ^{aut fortitudine p̄mittit} futura Crisis indi-
 cānt 3: q̄ t̄o hęc acutētia Crisis p̄-
 dunt | hinc est agitatio ad lora Cra-
 tura

tira / 2 e actualis euacuatio / 3 subita e alteratio

Creatio fluxus e quae nra ipa constanti sua virtute oes humores expellit
Sintomaticus vero / quae humores debilitata ia nra esse sponte effluunt 7 e malis / qz ppp defectu virtutis accidit : 14

Hippo: isto aph docet nra facta e Crisis p mutationis quomodo medius cognoscere possit an nra morbi totalit a membro nobili ad ignobile pulsa sit / aut aliqd de nra morbi intra corpus remanserit / na si aliqd remanserit / corpus no est nutriend / si vero nil remanserit / corpus e nutriend / qd 7 egestionem 7 reuera executione medius cognoscere pot. : 15

ubi e fames corpus no exerce de: Gal: alit: ubi e fames ibi stomachus cibo non onerandus e qd malis reliquis humores digerere possit q ia riu hinc facere non possat. Alexand: 3: Epid: aph: 22 Hippo: 4: Epidi: aph: 21: Hyp: Epid 16

Hic aph: Hippo: docet debita adplicationem ois e recte non natum. 17

Cause facientes ventris humiditatis ^{si qm}
 1 e ribz & potus multus, 2 expulsivus
 fortitudo, 3 sparsio multae Colerae sup into
 stina, 4 debilitas retentiva, 5 attractiva
 Hepat. debilitas, Sic etia fca facient
 ventris sicuti s. 5: prima e paupertas
 cibi & potus, 2 debilitas expulsiva, 3
 fortitudo retentiva, 4 pori felley opulenti
 5 fortitudo attractiva Epat, in Hippo. m.
 aph: 53.

20

Dicam Ceterum s. p. dicit dies contraria in
 medio, & Cusim faciunt 3 | Virtus / 13 / m
 morbi, & influxus celestis 4. aph: 61 | 2
 3: p. n. 1: | Cont: 407: | 4 aph: 71 | 4
 R: A: 51 |

24

Aphorismus hic maxime de equitadibus anst, q. Co
 H. m. dicit, in quibus non fit dubia et imperfecta et
 la Crisis, nec morbi adparat digestio Alleviationi
 recedens, quam subuersiones ferere soluerunt, ut
 aph: 11: Similis si q. morbi digestio, seu adparat
 aetna, ut totius p. n. est, et in aliq. r. p. parte de
 max. p. n. est, et in aliq. r. p. parte de
 Crisis futura indicant ut sup aph: 12. 7 2. R: A: 40: 2:
 Pronost: 32 et 34.

Julia

Justa 9^a attenuatio nō fit, primo p^o mag^a inequality
 ut in tertiana nota, Secundo p^o mag^a mobilitatē, ut
 quā ex pleuresi fit pneumonia et phrenesis. Tertio p^o
 mag^a caloris resolutionē. 4° p^o applicationē narcoticā.
 5° p^o materię rēpultionē, Sexto p^o bonū influxū
 celestē. 7° p^o aī ariditē,

27

Circa aphor^o: rō fiducanda ē febr^o q^untitas
 et q^ualitas (sicut etas / temp^o) aī / reg^o /
 purgatio sensibilis / rōy / pot^o / uigili^o / rō-
 stitū / mot^o, nā oīa rōta p^ont aut at-
 tuare corpus aut nō attenuare. 1. p^onot^o.

28

Tria s^o p^o que corpus in febre mediana
 nō minuit^r 1. cōspatio pot^o et grossi-
 ties humo^o et 2. multitudo eorūdem, Sic
 etiā 3. s^o p^o q^u corpus nimis at-
 tuat^r, 1. pot^o raritas / 2. humo^o sub-
 tilitas 3. uirtus defecta [ad. eund^o]

Prænotata hīc nō sōla implig^o char^o
 mar^o s^o oīs medīn^o opatio 29

3° de sentent^o Aurr: 4°: 1°: ra: 4: 7 Hyp-
 1° not: 13. 7 2° p^onot: 19:

35

Brachio e fluxu ex cerebro ad Tractu
arteria / Corruza ad naues / Catarris ad
E fauces, Rheumata ad partes: 2 p^onost: 49
7 2: Epid: 25: 27:

Ois nimis fluxu Sinropis e defectu sp^u vitali
facit sepiissime Apoplexia e nimia copia hu
Sinropim. + most flequmatoru / 7 dent
Quatio sensui
amoru +
frust lob.
On marb^og. Sinropis e defectu virtut^u vitalis: q^o a
3 dependet / a mebro / humore 7
sp^u, Venit g^o Sinropis a defectioe m^o
bri I propt longa equitudo ut ex
in exura, 2 e p^o equitudo au
ta ut e febr^u liquans, 3 p^o p^o imi
mebroz aut calof: frigid: humort: 7
exsiccatoz, Sic etiā Sinropis ab humo
venit / qui aut p^oritate aut q^olitate p^o

Eoq modo Sinropis a sp^og venire p^o
p^o motu sub^o aut p^oritate aut q^olitate mutata,
foratioe ut
ebri^u moru
H^o ooz q^o p^o r^optione ut in pestilentiā, aut ex
Inletia p^oent^u sumptioe veneni, aut p^omutata vitali
venenosoz, Si vero sp^o mutata in
p^oritate 7 hoc p^o p^o dissol: sp^o alu m^o

aut p[er] nimia porositas / aut p[er] nimium
motu sp[iritu] meuro. Et aut p[er] defectu
in ribi / aut p[er] immoderatu aliquam
fluxu. li: 6 cat. locor adfectoy.

42

Et e abulatio maxia calor e durities
antritus + in emissione pulmonum
xia angustia.)

43

Et crasso uenae lit angustas ideo
ning sanguinis lit mingq[ue] 179. Itaq[ue]
facily fit opilatio hinc e q[uod] ritij apoz
plexia p[er]cant q[uod] cruales q[uod] oia ero hnt.

44

6 aph: 8 | 5 Epidi: 7 | 6 Epid: 22 |
7 Epid: 14 | 5 Epid: 7 | 1 Epid: 4 |
2 aph: 26 |

45

Dolor aut aliud e q[uod] tristis sensatio.
Dolor auzalnt ut uentosa.
Sanguis hnt se ad sanie sit lignu ad rine
in fobusto litigno fit ruis, sit foputrefacto
Sanguine fit sanies.)

46

Iuxta Galeni sentias in li de tumorib[us]

pr

pr^o nāz apertima gnatō ab Effusio
sanguinis ad locū apertiosū, tū
sanguis in membris ē sparsus
ē ab instrumentis q̄ rōp̄spondit
nā | nō itaq̄ ē possibile ut ad p̄p̄
sua redcat nāz, si ergo uehementi
ralesfactioe ralesit sit putredo, si ue
nō uehementi ralesfactioe sit sanies
sit alteratio sanguinis rōuersi ad sanie
alteratio laudabilis

47

Ille apb: p̄dit tū de exercitio

48

2. R. A. apb: 52

49

De una regulari p̄dit hic textus
Ammoratiū ē in p̄p̄ndis

Gal: 3. mirrotorūmi | 7. H. 2. R. A. apb: 54

7. 6. apb: 27 | 7. 4. apb: 27 | 7. 1. Apb: 3

51

Tunc medius s̄z. rōney agere p̄
q̄n rognohit nūsa equitūinis, 2 q̄
rognohit sp̄z morbi. 3 q̄n rognohit
adfectū, 4 q̄n rognohit nāz mē
vidui

52

Qui b̄n ingērit digerit 7 egerit
sanis: ille ē

IN TERTIUM

64
IN TERTIVM LIBRVM APHO:
SCHOLIA D. AVG⁹.

HYPOCRATES in 3 aphor: li. tractat
de equidinitate proportionat⁹ p⁹ib⁹
anni etatis & aeri, Quod aut aere
possit immutare corpora constat ex eo qd
s⁹ corporis ~~et~~ aere mutato, regit res
st⁹ affect Gale: in li. de unanimitate
ambulit, sic dicens, Nutritio aut fla-
ma no solum pinguedine aliq⁹ m⁹
ctia ab aere vivit: Et paulo p⁹ addit:

Dico aut calore q⁹ e in sinistro ventre
cordis in arterijs no solum nutriti
ab aere influente & h⁹ stulas pul-
monis, immo vero ab aere q⁹ influ-
et & poros corporis, qd in suffocatione
matris videtur e. h. Cu itaq⁹ Corp⁹
o⁹ illo quo nutritio possit mutari maxie
ctia aere mutata, Aere n. nutrit s⁹,
qui n. e calid⁹ & humid⁹ ut in vere
Cal: & hum: morbi fiunt, Si calid⁹ &
sicc⁹ ut in estate cal: & sic: fiunt
morbi, Si frigid⁹ & sicc⁹ ut in

Aut⁹ &

Autumno frig: 7 sic: fiunt morbi,
 Si vero frigidus 7 humidus ut in
 Hieme frig: 7 hum: fiunt exgritudines
 Cū aut. aia in sua quietate mutatur
 q̄ temporis dī mutatio, aut unius
 salit ut puta, Ver estus autumny ut
 Tota hiems ut annus totus, Aut part
 nularit ut dies ut horę, valde mō
 boji gñatium est appha qd mutat
 sp̄y 77 rōsequis corpus, ut hinc in
 aph: 1/7 7 Epidi: 1/78 Epid: 2/22 7/23

Temporis mutatio q̄?

Hypo: hinc nō loq̄t de rōplectione tē
 pata 7 equali, qz ois talis suo fcti
 rōservat / Sed loq̄t hinc de distā
 omnia rōplectiois sū li 4 Epidi: 14
 20.

Hypoc: 7 Epidi: 23 | 7 8 Epidi: 22:

In estate gñat cholera rubra q̄p
 p̄is rōplectioy 7 phlogma q̄p in
 ordinata dicta 7 rōmestioy fructu
 re Autumno sup̄venete hinc mō
 ventis humores 7 inde diversi gñat
 hic morbi, sic hinc in casy die e

Calce

Calor diffunditur nā ex 7 rōpgrē =
luxatō / deim frigore sup ueniente
subito in pfundū reuertitō dispo-
sitōes in rōpge diuersas faciens
Hypo: 1 Epid: 13 [73 aph: 23

Auster calidus & humidus ē s̄no. Ita ra-
lidg qd māy euaporat et rocoro desira-
ret sed sola diffusionē facit q̄p qd cha-
humidiora dē. Bonar uero rōstringit 7
ex p̄mit qd frig: 7 s̄no. ē
Sagittarō r̄ aspectus guttarō 7 Epid: 1
Sicciora r̄ diffinitas uring

Nec corrigat morbos in hyeme r̄rat-
to Autumnig uero aruit Egredimēto
in estate r̄lectas

Ver s̄m suas q̄litate h̄atū 7 sa-
lutiferū ē / s̄m uero arides in dispo-
sitione s̄m 7 manifestando māy occultat
ex h̄y a frig: incōp matū 7 inimi-
rū

Plures morbi ex repletionē sunt q̄ ex
inanitione lig morby ex inanitione r̄-
tūe exsiccationē difficilior sit altero sanari
funley n. deponitō q̄ apponitō

Per Arcturum hic intelligitur exspiratio
humiditatis q̄ sit circa mēbra et vitalis
natioq̄ et Stranguria. (De salt. saig.)

17

Temperata repletio tepato tēpe b̄n̄ se
ut. Distēpata vero repletio distē
pato tēpe se melio ut 20.

Cute deficiantia ^{in iusticia m̄p} strabio, Lepra, r̄a
rez ^{in iusticia m̄p} morphea, ^{in iusticia m̄p} albaras, scaplati, alqu
sch, gutta rosata, Impetigo (sive lin
ene, Serpigo, Pignis p̄sio, Pignis uol
ulis, formia miliaris, Lēigo et panus

pli. 20. rat.

22

Hippocrates in 4 istis sese sequitur
aphorismis tractat de egrotudinib̄
primis etatis Adolescentie s̄ q̄ dividit
in 4 etates, Infantia (de q̄ agit 1 aph.)
in Defiu plantatiua (de q̄ in 2 aphor.)
7 Etate remissionis (de q̄ agit 3 aphor.)
7 etate pollutionis (quā habemus 4 aph.)

26

Dentes numero p̄fecto s̄ 32, 4 s̄ duales
(sive miliazen) q̄b̄ sit uox, 4 q̄b̄ sit
missio rest̄ incidens, 4 r̄mini q̄
sit fractio rest̄ durat, 16 molares q̄b̄
sit masticatio deim s̄ quatuor uigo =

20/1

rosi q̄ molares custodiunt. Vide
Anit in 7 Tertij: ra 1 7 in primis
in ra de Anatomia detin: -

27

Intra vertebra luxatio p̄ p̄ in
Stomatiaq̄ musculos, q̄ ḡ ḡ ḡ
7 e gibbositas anterior, si aut illa
luxatio externa fuerit fit gibbositas
raro in tergo.

causa e difficultas spirandi q̄ ḡ ḡ ḡ.
p̄ magna p̄ ḡ ḡ ḡ fit
lythiasis in vesica.

Antenna 4 q̄na tuberosa ponit
Galeni in sua lat / longi / rotundi
Anit 10^a 3^a tractatu 1: ra: 1: 2: 7 3:

28

Pueri circa 15 annu calore s̄ mixto
7 roquo s̄ humiditatis abundant,
qu calor indebite humido adp̄ta
to quate furido.

PRO QVARTO APH: LIBRO D: HYPPOCR
ADNOTATA QVEDAM
AVG: SCHVRPF.

Hypocrites in 1 parte istig li: de im
motu extrahone differit, poruō rone
nec vnicasaleō, qui, ubi qn / 7 qd
te roris sit pharmanes / similit
quomō rora, n pharmanē es exhibim
7 p qy assumptioē, sint disponenda
apte ostendunt. Inripit aut a pgnantē
eo qd p rulosiq sit pgnantē curare
p p r facty rone ritudinē / ubi quinto e
sexto mētibz pharmana pgnantibz qd ad
rit / iunioribz vero p p r Corticidomū rone
ritudinē 7 senioribz ob in fentē matu
ritatē nō item. Et aphorismy meoz
effinit de lno q 9: mēse parunt q
ut frequentis: sit / p r n partus mā
7 mēse fieri, qz qm qz t p r rōplata
forma facty / nō duplo t p r sit moty
7 partz p r tripliritatē t p r moty, ut
dint Hypoc: 7 Epidi: particula aph 33

Et

potest, quod aut puero in 7 mēse
nōdat immensio, indicat mala habita
do p̄gnantia in 8 mēse, q̄ p̄gnantia
habituō siḡo habituōne factū
latig de. lris uelō Hypo: in dō nā p̄gn
Anit 2i: 34. 7 Haliaba ra: 34 Theoria

Medicinis in c̄uamatiōe debet cōsiderari
r̄are an uelit a toto corp̄e uel alio
m̄bro particulari euacuare / nā si
in particulari m̄bro indiget
euacuatiōe 7 totū corp̄e euacuatiōe in
uacuatiōe generali agitatio similis nō corp̄e
uacuatiōe q̄ euacuatiōe nō indiget
maxia fit humores 7 nā p̄turbatio
Vn̄ Hypo: Ellebory 7 iuculosa ē sanā
tamē h̄m̄b̄: M̄brū itaq̄ p̄turbatū
particulare purgand: Aut ē caput 7
caput purgys euacuatiōe: Aut ē p̄turbatū
7 sic 7 s̄p̄tū facilitantiā. Aut ē sto
machus 7 sic 7 leue vomitū: Aut si
intestina 7 sic 7 lenitū debet m̄brū
euacuare. Si uero totū corp̄e
euacuand 7 hoc q̄d euacuari debet ē

Orō medicina
s̄p̄ laxatiua
7 continua
Ellebor 7
liquor apud
Hypericū

4. aph: 15.

intra

intra corpus plebotomia, medicina
artaria, vomitio forti, fluxu emul-
soidas, mestrucos, urine quotidia
exeratio, et abstinentia euamato. Si
vero humor e in exterioribus hum-
diatibus euamato ut si balsmis fri-
tationibus alijsq; calefactionibus.

2/3 = 4

si p^o instrumenti defectu et p^o p^o p^o
moris agitatione et samesi remotione
de q^o Hyp: || 3: Epid: 14

si q^o potziantis melancholicis et

10

2. aph: 29. Morbi dicuntur ualde
auti . 1. p^o nimia m^az . 2.
r^one lesio . 3. Tertie r^one nobi-
litas morbi . 4. p^o mobilitas
materie . 4. o^o h^o morbi h^o
in prima h^odemoda.

II

Antenna 15^a rectij tractatu
in fine dicit illa ex colic^o u^o
sio deterior e^o in qua inflat^o
uente ad instar tympani
talis accidit q^o nimio dolore
auxilijs medicinalib^o n^o obedi^o
t ad tympanite^o reuertit

12

Hi qui n^o facile sursum purgant^o
h^ont pesty stictu^o et rollu^o longum
et corpor^o tenacitate^o et nimia
pinguedine^o et insuetudine^o et hu-
mori^o grauitat^o . h^ont aph: n^o
fa de vomitu^o q^o eti^o de laxatio^o
intelligi p^o pharmano.

13

Ois medicina fortis vomitua ⁶⁹ sit
ois medicina fortis laxativa de quito
ritig erupit de tato melig^r

Egestio nigra a sanguine nigro ¹⁴ dis-
cretio qz egestio nigra e raga-
lata. Sanguis vero niger no item e
coagulatus sic etia malanthrocia no
e coagulata B e res purgativa et bul-
liens. et pgnost: us

²¹
prima causa nigre egestionis em-
pura appematur pass aut splenis.
2 e alioqz membror opulatio. 3 e de-
bilitas attractivae splenis. 4 e debi-
litas discretivae et retentivae pass aut
splenis. 5 e humore abundancia. 6
e caliditas roburis et frigiditas ro-
gelare faciens. Et egestio nigra aut
venit Cerebra et hoc qz morbi digesti-
onij et sic e bona aut venit sintoma-
tica et hoc an digestionem utqz sic se-
malu signu. Anus ferida i^r ta. 3

Subi abortivo no e ara vomitua
ex debilitate facta et pgnantia

23

Per sursum nit aliud intelligi debet
q̄ 00 / nō nares, nā fluxu narium
liberat egrotā a tertiana febrī.

25

In resumptioib;) S; post morbi
inclinacionem cum corpora
nutriri deberent et nō
nutriuntur.

Surditas accidit et superuenit
egestioe cholera purgata, sur-
ditas nialis nō egestioe purgat.
Est aut qm̄ multi sup̄fluitate
gēgantē in capite

Mā q̄ a nobilitatē ad cynobilitatē
ora trahēda ē
Aliqui volunt qd̄ anima surdi-
tatis et accidentalis nō
recipiat nra

29

Exarcebs

Exacerbationes & afflictiones sunt in
 febribus totius, q̄ aliqui h̄nt gravio-
 res afflictiones tria restat h̄nt. In
 febribus aut̄ q̄ de 3 in 3 tot de 4
 in 4 affliguntur sunt 3 paroxysmi.
 Periodus vero continet in se indi-
 cium rictum & indicatum de q̄ uide
 Hypo: 3: pronostic: apo: 1: & sequentibus
 Cui paroxysmi eandem hora incipiunt
 s̄nt. magis febris s̄ equata inane-
 re, q̄ n̄ equalis remanet longa
 erit febris et sit de n̄a debilitate
 timendum, q̄ debilitate nunq̄ bo-
 na Crisis fieri potest

30

Sufforatio fit ꝑꝑ angustia uicij ꝑꝑ
Ablatio ꝑꝑ aut fit ꝑꝑ infirmitate
torꝑꝑ qꝑ sepe a ueneno frigiditate
infirmitate.

Ablatio antelitus ꝑ Sufforatio nō ab
tāis ꝑueniunt qꝑ antelitus ablatio
ex debilitate uirtutꝑ ꝑctꝑ mouent
ꝑ ex toridis frigiditate ꝑuenit, Suffo
ratio uero ex angustia instroꝑ ꝑꝑ
ꝑuenit qꝑ ꝑꝑ multas causas fieri
ꝑt. Nō in subito accidit sufforatio in
tā exite in solo guttore neqꝑ apꝑ
neqꝑ uulnera ꝑulmonꝑ neqꝑ ma
altri repletio subito rānt sufforatio
paulatim / sit apꝑema in ramul
ꝑulmonis duritij ꝑꝑ ꝑ nō suffo
one facit, Cū ergo tē febrꝑ uel
mētia qꝑ ad frēqꝑtē antelitus
resistat ꝑ uelote ꝑulsu, ꝑ guttore ꝑ
apꝑema angustia uerisse tē subito
accidere sufforatioꝑ / aphorꝑ: ꝑ ꝑ
de angina ꝑ es: intelligi ꝑotest
de qꝑ Hypocrit: ꝑ ꝑ nost: aph: 17
18: ꝑ uittio aphorꝑ: aph: 50 ꝑ ꝑ
37:

In forti febre fortis ratio ariditas, mu-
 sculosa, cordata / 7 ligamentosa in flou-
 ra q' primos spondilos colligit ad
 interiora frequenter recedat de quo
 in fligato aphorismis qz talis nec-
 cessitate luxatio e' incurabilis sz...
 oco medicos a maxie sz... Avicenna
 remaz s' quartu' tractatu 1: ra: 21 /

no e' mediant fibris e' atons qu' comitatur aliu
 morbu' ut angina gutturalis cu' febre
 tu vero e' morbo' qu' p' se nuda e'
 mala validitas 7 her' sonabilis
 e'. Vide Gal: li. 4: de loc' affect':

35.

In oi' euagatione sensibili q' fit in
 die crebro, consideranda sunt expul-
 sio' q'ntitas, q'ntitas, modus szg /
 7 tempus. 1: p'nost. 29

36.

Aut 7 modu' resolutionis fit sudor
 no' in somno s' in vigilijs Aut ex
 uberantia fit humor 7 id p'pua-
 rias causas, sepe etia' p'p' de festu' uir-
 tut' sudor fit 7 tu' uino bono me-
 deo.

Sudor fit frigidus: 1 p'p' 7 resolutionis
 : 2 p'p' multitudine' ma' 7 caloz

~~37~~ 37
 37
 37

caus sudor patitur
malis e malis
Favittatem
3° p^o p^o omypatioz raloze nira no
4° p^o p^o gnale raloze p^ouatioz^o

Febry mollis reddidit i^o rone ma
2° rone pauitaf. 37

Somny plus sudor efficit q^o uigi
no s^o m^o modu^o resolutioz
di subtilis aq^o si qm talis resolu
potig in uigilyz aridit, s^o s^o m^o
du^o exuberandi mag^o de quo u
Auricula 2^a. primi sumz p^ou
dort. 2^e. ra. 13. 41

Continua febrz e duplex Corluz
sz et proportionalis / Corlusa es
ubi ma febrz e in vasis me
nobilib. p^o p^o p^o inqua seuis
sz o^o r^o u^o u^o u^o a^o de illa log^o b^o
Hyporrates qz talis febrz e au
i^o tertio die indirari debet. Pe
portionalis uero e totima tertian
quomidiana sz p^o p^o n. 3^a na totim
totime affligit no tm in cas
tia sz p^o p^o p^o affligio s^o remittit
in 3 die acut^o sz tales febrz
autissimz que no in tribus
diuiz

dieb; indicant; s; in 7 piodis s; ...
Hypo: aph: 49 itig part: Febris
ergo fortis e; inspolata fortior
otima proportionalis, fortissima
otima rotulsa. 43

In febre duo s; consideranda, Essentiale
s; 7 Anmale, Sicut Essentiale e; attendit;
puz attendit; a validitate recta in febre / 7
s; ... hanc de febre acuta mordens / 7
tano mordens, Secundu attendit; genus
mag in febre / 7 de Eritura humoralis
et exprimera / qz ralefactu ee aut e in
memb; solidis aut humoib; aut s; ...
Tertiu attendit; pence modu afflictio-
onis / qz aut e in rigore aut sine ri-
gore. Quarta attendit; pence modu
motiois / qz aut in principiu incidit acuta
q; litas / postea vero lenis, aut in p; imi-
pio lenis, p; ca vero acuta, qz multoties
solidis e ma 7 stati not tangentib; s; ...
p; acuta q; litas, Sic etia aliqu ma grossa
7 not tangentib; mebru patient; validit;
reddidit 7 ex inde sit potest 7 ma; subtili
atio

atio / et sic diuturne fit et tunc differenda
 Secundum Amdemalia duo consideranda / primo
 aridens et pinguis et sic. hinc febres
 tiva / rosea / alba aut limba, qz aut sicut
 nea et sic et rubicunda / aut Colerica et sic
 Coreu / aut Pleuragmatica et sic albu / aut Ple
 rolica et sic limbu / Sic... e Aridens re
 motu ut quoniam diuturne hinc febres totum
 interpolata affligit et tunc remotu aridens
 qz ab afflictione totum et interpolata feb
 a motu non debet differri / sed ab animalibus
 essentialibus et pinguis. Vnde Galenus qui primo
 non est differenda inter tertiana et
 quartana / hinc e in nullo gradu
 medicinae. Hyp: Epidi: aph: 16

43

In febribus longis non facit re
 late crisi / primo propter inobedien
 tiam / secundo propter virtutem debilem
 et aph: 65 / et propt: 26.

44

Agrippianus hinc de materia nova
 et non de reliquis materia febrium
 et aph: 80

45

- 1 Rigor accidit Aut ppter rāz extrinsecā
 7 sit ē fortuitus nri / rōz rāz fū
 gidi aut rādi sū. Aut ppter rāz in-
 trinsecā 7 sit fit aut ppter sparsionē
 humorū rōz rāz uel humorū pūctū
 facti ad nri musculos 7 alia mē-
 bra sensibilia, ut ē in febribz q̄t
 nā ē extra vasa, Aut ppter pū-
 ctionē rōz rāz in interioribz,

4 Aut ppter debilitatē virtutis 7 rōz rāz
 naturalis pūctionē / de q̄ hinc loq̄t
 Hippocrates, Nam in febribz q̄t
 de q̄bz hinc tractat auctor, nō fit
 horripilatio ut rigor ppter putredinē
 quemadmodū in int. polatē ut hē-
 tatur Hippocrates I Epidi: aph. 10:
 7 Alexandring in rōz rāz, sit
 ergo ppter virtutē defectū + rōz rāz
 nalis pūctionē 7 potēs: tū sit rōz
 rāz incidens 7 nō antecedens q̄
 sit ppter rōz rāz pūctionē, nra
 māz, nec rōz rāz q̄ fit ppter māz
 pūctionē 7 virtutē fortitudinē.

Quo quarto ~~q̄~~ in oibz morbz q̄
 Cūsi hampō si sū fit bonas si male
 mala ē, fit ergo bene m

ma

materia adparat digestio 7 e
pis tollerantia 7 seq^r infirmi bene
tas / male 9° fit p^rotrain;

47

In febrib⁹ p^rotrainis in q⁹ p^rofunde
p^ro 7 calor n^ralis circa cor ut epe
mortalis 1/2

48

De apostema h^ratp aut resolutio
aut sanis collectione aut p^rolyo-
tate, Si resolutioe 7 hor aut inse-
sibilitate ut sic qⁿ n^ra apperant
evaporato p^r se et medicinae b^rifi-
tio 7 de illa loquit^r hypo: 2 reg:
aut: ap^r: 1. p^rut sensibilit^r ut qⁿ
n^ra subiliatp 7 n^ra ea expellit ma-
nifesta emanatione 7 talis h^ratio
ap^rtematu p^r resolutioe 7 sensibi-
le et insensibile, fit in apostema-
tib⁹ in q⁹bus e febr⁹ n^ro definit
infra decimum quartu et in et de
qd tempus prime Crises vocant^r
C^r ratio e^t et 4 ap^r: 9 Hyper:)
Que vero in ist⁹ dieb⁹ n^ro indurante
sanis colligunt aut indurante, q⁹bus
factis Equitudo fit longitudo 7 h^ris

morb

Tametsi ~~et~~ ~~medicor~~ sit ~~vera~~,
 vix rehs: inditia ~~de~~ sup epat d'p
 sitioy 7 mo v'v'v' / rehs in febr
 sig'at' ab urinis petunt, eo q' mod
 quod nra e' intra venas et ar
 terias optime v'v'v' possint indi
 tare, Et sup'p'itas ac'fa / quomodo
 Colera 7 Melancolia, a massa sanguina
 ia in epate (a q' ^{venis} ~~oc~~ / ~~ouunt~~ p, q' b' ~~o'v~~
 arterie supponunt) 7 in venis p' ~~tm~~
 corpus segregat, Cu' ergo in febr
 totius 7 int' ~~colat~~ talor febrilis p'
 rat' p' venas 7 arterias p' totu
 corpus optime p' v'v'v' nra febr
 agnositi, Cum igit' v'v'v' in febr
 e' crassa glutinosa pauca, nra febr
 in situ ~~ca~~ sig'at'. Poris: si mox a
 principio hypostasis aut sedime' ad
 parat, q' e' nra q' refugit nra ut
 op'et' in ea ex ribo apud recessioy
 sua ad sanguine' q' etia' Gal: s'ma e'
 mediu' int' humores males 7 s'ma
 Modo digestio crasse nra p' subtilitatem
 sit in digestio nra aliud sit q' ad
 qualitat' reducio. Cu' itaq' q' nra
 nra crassa remiss' adparat nra di
 g'ota e' sig'at' / 7 nra q' v'v'v' pauca
 multa

Gal:
 V'v'v' nra
 aliud e' q'
 colera 7
 quinis

Vena lympha & alba reddis
7³ causas. 1 e mebrost p q rati
vina, intigidatio. 2 e potus
aque frigide. 3 e debilitas fo-
tetur epat. 4 e fortitudo adtra-
ne vena. 5 e debilitas adtra-
ne 7 potetur mass urine. 6 e
mass urine opilatio. 7 e paupt
cholere ad rez

72

Ex solo urine inditio nulli indi-
tare vltu debet morbu s potu
alia immutata qz p qren indi-
tia aut n milio variate vena
aut etia sepsis ab fallacia des-
nata

per vena expurgantia hys epat
partis atq oca atq st hio supior
Quare 7 sanguis 7 sanies in ur-
nis exorta ab alijs corpis partib

vide Gal: s a renibz aut vesica expurga
de vena affectu qnt qd in p durissima sanguinis
lib: 5: ca: 4: vna 4 affectum vena dolore sicut 7
sanguinis 7 sanies quantitate grossi
potest, na si durissima sit sangui-
nis mixtura + dolor vna vena
et

vesica 7 quibus parva vena aut
vesica ulceratione significat 79

75

Galenus li: 6: Loosy aferioy ra: 4: dicit
partes a vesica amissa lammis renibz
novo raturulis s^t sites 76

Vrina tenuis s^t e ex malis vena
dispositioibz, hoc qd aperitis: adparat
in his q laborat morbo gallico, nass^t
in eo morbo e sanguinis corruptio
77

ΤΕΛΟΣ

INCIPIT EXOLION AVGVSTINI
SCHYRFFII IN QVINTAM HYPPO:
APH: PARTICVLAM . 17: Noueb: 1523

Que modum euacuatio plenitudine sol-
uit Sit plenitudo euacuatioy sonat,
aph: 22) Modo p^r sente spasmu et singultu
repletio fieri no pt

Log^o de morbo renituali causato
a nimia humiditate; 2 aph: 46

Spasmy in videribz pt fieri p^r ma-
nitioy ut hic 7 infra aph: 56: 18:
p^r repletioy 7 q ad ma^z no e
p^rportionatus ut hic aph 56
1529

sensu & aph: e melig e vulnura
apostemari q̄ nō qz vulnura sequi
Hō dolorca / q̄ humores fluere faciunt
quos fluxu si nō ad vulnura trahit
q̄ p̄ aggragationē vulnura cognoscit
interiora mēbra ledere solet, nō
ledūt mēbra nra partes exteriora
sp̄m̄ aut tetanū faciunt p̄p̄ca
qd̄ posteriora mēbra s̄ maḡ
nosa / si vero anteriora mēbra p̄
egritudines q̄ in textu ab Hypoc
strubunt̄ facere solet p̄p̄ca q̄ an
teriora mēbra plus venis & san
guine abundant.) 3:

Dux uenę a faucib; & spatulis diuisi
Hō ad caput q̄t̄ una fert̄ ad p̄
3 de q̄ h̄ir text; loq̄t̄ & p̄dit
textus de rō emulsione de q̄ loq̄t̄
Hypocراط: 2: Epid: 2: H̄ latig
inde eund; 2: Epid: 13: & Avicenn
Quarta 1: ca: 1: 5 8

Pili indurati raritat; corpis & raris
corpis indurat corpis validitat;

Hypocراطes h̄ir de sudore 69
Cicilio loq̄t̄ in Epid 13 loq̄t̄
de sudore symptomatico ; 7
Avic: 2^a quart; tract: 1 p̄rio 8 rapita

causa: Simil. restrictione pectoris namo tussie
est / frigiditas aut maxime restrictione
ergo rari inimica causa e tussie frigida

Bitaria ariditas est / ut sit tussis siccata,
quod in e pro pulmonis humiditate, pro
quod in e nimis tenuis et in
tussie subleuata a spiritu diuinitate et
refluit, secundo quod humor e nimis
lentus et acrisque quod in parte e ab-
strahi et ab occurrente spiritu uictoria in-
pelli non potest, Quare non est in tussie si-
ca humiditatis e pulmo, sed humor
humiditatis e in tussie siccata ratio
mala ratione siccata.

Alio validum facit fluere sanguine
alio frigiditas, hoc nimium pro
ut tussie et uisura uenae / Illud
autem pro apertis orificiis in uenis.

25
Ois aqua de quibus subtilior est de tato
ritu in frigiditate et calebit, sic e contra
nam de aqua crassa seu spissa indurata
est / subtilior e aqua e aqua ab
ethere deducta pro validitate quod ei
permixta et in subleuata, Deim aqua
tormentalis pro calefactione uentris, et
in uultu

in nubibz insudunt, spissior vero
aqua e aqua globulosa, q̄ p̄p̄
roq̄ r̄omixione inspissato, idē hoc
tangit Hyppoc: 4: Epid: aph: 18:

27

Galeni li: 6: raz: de Iuuenentis mēbro

Quod 5

Et dicit / Quod si homo sit in re-
talia debiliore digestionis, mēbra
ē ut in corpibz oīz hoīz gēnera
sup̄ flūū p̄legmationū viscosū & idē
reator solitū fuit nra istig sup̄ flū
correctionē, ita q̄ in corpē etiā gēnera
sup̄ flūū acutū, abscondē, abstergiū, hō
lētē s̄ r̄itine, sup̄ fluitatō q̄ q̄ in
corpibz hoīz rōnē indigestionē rōra
mūp̄ aut inra venas & arteri
r̄tinentō aut in alijs corpis partibz
q̄ ex venas & arterias r̄tinentō q̄
in nris tā in mulieribz / istis sup̄
flūū acutū mūdificatō p̄p̄ca q̄
hoc sup̄ flūū acutū nullig utilita
te in nris r̄tinetō: s̄ s̄m Galen
s̄māz, loco q̄ sup̄, p̄ū ad intestina
r̄ruit ut adiunet ad abstergiā
lud p̄legma & abscondē r̄p̄z q̄ in
dū corpis fuerit in nali sua dispo
sitione

Sitione / cholera illa absterget quibus
 sunt, & in intestinis ex phlegma-
 ti & abluunt, Supfluitatio vero
 in uenis sunt in uiris, & eorum salubri-
 tate non resumuntur & in sensibile eu-
 foratio non euasunt pili sunt & po-
 ssi: & darta faciunt, Qui uero uiri mul-
 ti in orio uiuunt pituitosus hinc nax
 & fluxu emoroidat tales expurga-
 to supfluitate singulis etia matribus
 ut multuus sanguis in mulieribus
 que Hippo: & ap: in prohibet istis
 fluxu respicitur, Mulieres uero, q
 in uiris tunc sunt frigidior nax fri-
 gidior in eis sanguine fieri ueriffe
 & que etia plures in uenis sup-
 fluitate fortitudo, q in & in sensi-
 bile euasunt pili ueriffe multitudine
 ne euasari non pnt, & sensibile eu-
 riant euasunt, Cu ergo supflui-
 tate ois uenarum totis corpis tunc ma-
 stros euasunt ueriffe & ora uenarum
 in matre ueriffe flata, q in sint
 respicitur aut sanguis menstruo ueriffe
 raxus & epilans fluxu multuus & hinc
 bito / Modo orifit uenarum in matre
 flata respicitur solet ap: tale
 factio

3

Gal: 6 de
topafut

fectio ex aromatis ut dixit Hippo-
crates sup aph: 17. Similiter calidum
rugas et frigidos humores solent sub-
tiliare in digestio fiat a fortiori

Quinqduple
raput id dolo-
re infect ra-
piti. Suggu-
migatio id
faut.

29
Majusq no ff in latere dextro recipit
eque bn in latere sinistro hoc fieri p-
tunt sz qd splen epate validus est.

38
Lac ex sanguine pingui et unctoso, quod
ultra et perfectius digestio digesti est, quod
quibus 5o sanguine multiplicat lac
multiplicare solet, in itaq impregnatione
hac sanguinis fiat multiplicatio et
recessione materis, quod recessio rone fit amb-
onis, istud pingue et albu a validitate
ex sanguine quibus ad mamillas per-
nas, quod ab his ad matrem veniunt, fi-
tur, et hoc albu est pingue etia qd par-
tibus diu in pueru lactat, ad mam-
venit, rone adtractionis, quod pueri fit
suctione. Sit eod mo in neq, figur-
neq pueria lac fit hy menstrua de-
rent, p-terea quod in utero menstrua
quis in roge mulierum multiplicat
p-terea in matris, hinc in matris
na a sanguine fit recessio, at si nulla
esset

In purgatione mēstruosi sanguinis
 in impugnat. Medico debet scire
 an mēstrua sint multa & p̄ idē
 ueniant. 2. an mulier sit sangui
 plena. 3. an sit post tertium mēse

LAC de bono fit sanguine q̄ nā lig h̄o
 mēto sit p̄p̄inqua / clarimat t̄n ad
 gelatibz & humiditatē, & e ribz / q̄ fāc
 me mutat, nā si calore muer
 in fumositatē, si uero calore defertū
 ariditatē mutat. preparatō t̄n lac
 tū - Zaccaro & illud dātō thibit q̄ p̄
 bet corruptionē in somaribz illoz, 2.
 tū melle q̄ mel r̄p̄ certifiat & mlt
 fait, 3. m lappillio flumialibz r̄ginitis
 in lacte extintit q̄d maxie dissent
 us foueunt, De q̄nto. 6. lac aquosig
 subtiliz & a butirofitate remotiz de ter
 e meliz, ubi p̄tū dignitatē uēditat
 lac muliebri, alterā lac a siminū,
 naz lac r̄p̄amilat partū uinnat, 6.
 tā equat partū p̄x maq̄, Quintaz r̄
 praat, q̄d 7. t̄p̄atū ē, Sextā uarimū, u
 mā tādē dignitatē sibi omniū uēditat
 lac q̄z massissimū ē. Vide Gal: 1 li ab
 mētoz ta: 14: Auirē: 2 r̄anone r̄

Ois & tota
 cura t̄n s̄
 r̄p̄t & r̄efo
 sillatio r̄o
 s̄sit in lac
 te 7

logit̄ h̄ir de ~~inflatione~~ inflatione q̄ a uenē
 nōitate fit q̄ in istatū nō fit p̄p̄ea
 q̄ mox uatōptas ab humore r̄alido
 r̄oluitē r̄oluitē 7 7 2 : 65
 SEXTA

SEXTAE TAV TAV TOY YΠOYKPAΤOY AΠOPIOY
PARTICVLAE D: AVGVSTI SCHYRPELLI
OXOLIA

Lentuzia, qua galeni li. 6. de costafuff
intestinos lenitah 7 Anuema 13.
testij lenitah 7 lubritah intestinos
norant. ~~est~~ ribi 7 poty indigestio 7
velox eorum exity aboq hor qd
in qlitah: fiat alteratio: q passio
lij a varijs rās fieri possit hie h
driqz debilitah retine facultat sro
modi q intestinos intellexit Hypo
poratus / cui si rasti arida supuenit
retentia facultah aliquatit foehrata
indiat / nā hie de mortu arido lo
qst Hypo: q est flegmat arctosi
reperione in stomacho fit

1

Quemadmodum anni constitutiones sunt
pluvialib: q sarriores / sic hris natura
sua humidiori melior 7 valitudine
aptior 2 / vide 3 aph: 15: Rabbi Moses
illa textu sic legit, Quibus mares hu
mide nalis 7 semine liqz e sarris
malu egrot vero utile, nā q lutione
tuenit sara Hippoz: 6 Epidia: aph: 17.

In dysenteria stomachi pariter rone
colligantiz cui officiu ostentit stomachi

quae

Vulnus noui
Vlry tueram

quare abstinētia fastidiosa quā aliq
artā uocant segtā / de quā 5° peior
dysenteria de tanto magis segtā fastid
quare fastidio seu abstinētia roata
malitia aut bonitas dysentericū rognos
tur,

3
Cū nō solū long adfectus uenietia m
bus ipse ex dolorē spē rognostatus
difficulte medior morbo subuenire
potest, quōd int dolorē spē diffe
nequeat, qz nō nō m ex relata pa
riens rognostare p̄

5
Cōs passiones zentū + uesire h, dicit
tas, miris, sanguis, lapis, diabeta
maris, opilatio sine dūtes, apolm
stabis sine ulry, arder uring, stillia
uring, disturia, inuoluntariū uring
xitus 7 Et hie passiones difficulte so
nans in semibz aut p̄p̄ rursz fore
indine aut uirtus defectū aut p̄p̄
urung

6
Superioribz exteriorē intelligit p̄ in
rioris uero interiorē dolorē / ce
merqz sic qz mēsurant ; 7
Cause diffinitio rōsolidatio labioz un
nem s̄ mala rōpletio rōm̄ subiect
2^a humor corruptio 3^a uinū humor
supfluitas / qōs in hydroq̄it s̄. 8

81

Fluxus humorosus dicitur et liberare hunc
ab omni morbo, et sunt ab humore
melancholico et roborato, et quibus Avicenna
17. Tertij ra: et dicitur potissimum sanguis
nisi melancholicum et fluxum humorosum
evacuari, non tamen negavit passionem a ro-
borato humore fluxum eandem posse ma-
ri, tamen ex humore roborato passato
Melancholia fit: unde Latig Galenū
lib: 3 de affect: lor: ra: 5 et 6:

11

Strenuatio est fortis membrorum natum
depressio ideo singularem ex repletionem
quod si aliquid in cutis stomachi est parat,
et longa est repletio quod id depressit et
transit et potio fortis

13

Tres species sunt Hydropis: 1 Carnosa ab hu-
more plegmatico, 2 Aquatica et aqua
in cute et carne quod si solus ventris tu-
met

vir: 14. Si 3. venas et ex orbitis venas dicitur
tercij: 14. et ad umbilicem veniunt. 14

Ad resolutionem vulnerum et ulcerum frequen-
tump. Sanguis. Equalis membri sita in
mollitie et duritie. Conuenientia alimen-
torum auro. Exsiccatio. Quies. Bona

medic

medii adproximatio: modo uesica / os
stravilago / uerug mēbra s̄ debilia ⁊ sone
guē rarentia. Vñ nō r̄ solidant̄ / s̄ nō
resistat̄ r̄ripe p̄nt. Cor ⁊ diaſpaz
in r̄otimio motu s̄. Cerebrū nimis mu
lis substantia t̄. Epaz / stomacho r̄ime
intestina / s̄ hūmida, ergo r̄ solidatiō
r̄ripe nō p̄sunt. Oia mēbra s̄
plina s̄ r̄ame ⁊ adipe ḡrantur
s̄mate nō solū se h̄m̄t eſectū p̄ri
cipū: s̄ ⁊. Caro uero
⁊ adepo ex sanguine ḡrant̄, ex quo
aut̄ s̄ma ex sanguine fit tanq̄ a n̄
remota sunt / ex q̄ s̄q̄t̄ q̄ nulla m
bra s̄matia notabilis magnitudi
deſc̄ta pot̄ et̄q̄ augmenti r̄staurar
p̄sunt, ex eo q̄ n̄a r̄stauratiō
tunt r̄aret. Cōſue Gal: de s̄mate.

Hippocrates humores collictiōis frōntis
 vort declinatōis enamare solēt 19° adu-
 nit 7 nō impedit nāz iuxta illa sumaz
 q̄ ducere oportet vnderiq̄ maxie nāze
 pit 7 in dicit 7 tōuenient regionē q̄
 re nō dolor 7 maxie granatū q̄ ut
 multz a sanguinis multitudinē fieri
 solēt in pubes a dorso trahit, 7
 inuisionē basilye morbo ruzas p̄p̄-
 ca q̄ 7 hoc enamē sumoz q̄ in
 dorso aut lateribz maxie paritū
 sup̄ioribz rōmēt 7 hoc ē qd̄ hīc in
 illo ap̄: vult hippo: 7 2 Reg: q̄:
 aph: 10: 7: 11: qd̄ aut 7 v̄nig veng m̄tiso:
 nō a p̄ dicit m̄tēz sanguis enamē
 hīc ex sūa Galeni in tractatu ratio
 de anastromia 7 in tractatu p̄ pio
 venat pulsatiliū 7 nō pulsatiliū ana-
 stromia sicut ex rōmēto 10 sūa
 de Reg: ap̄: 7 Auit: in ra: de ana-
 stromia venat manū hoc v̄l s̄
 hīc.

22

Causonia febris Colica, pleuresis, p̄
 Peiores equitubus solui possūt, nā
 febr̄ Causonia 7 pleuresis 7 alienatōis
 solunt ut hīc, 7 5 Epid: aphoriz: 11
 Colica vero paralisi solunt 5 hīc solutōes
 p̄p̄is ab hippo: nō dicit nā ipse par

Solutio

solutione morbi evasione ⁊ patiens
salute intelligat. 26

Facile inmasitō podagra hijs q̄ hnt rati
taly 7. laxitat̄ innturax̄, modo na
spadoneo usq; muliereo p̄p̄ cost̄
giditat̄ innturax̄ hnt raritatez, quar
no tā facile ip̄sō podagra inasitō
tū intellige q̄ e q̄ om̄o ip̄sō actio
⁊ podagra nō inasitō, nā nū male
utuntō regimine cor gutte sp̄s in
mreze possunt. Texty 8° solu mult dice
Ευροχοι nō adeo dispositi s̄ ad podagra
que admod̄ s̄ hijs q̄ rōitu utuntō
innturax̄ raritat̄ ⁊ laxitē hnt enca
nates cā rōitu ⁊ debilitatō. Tra
de Caluitis uiderā q̄ ⁊ potiss; leg
texty de caluita q̄ a nimia s̄ntatē
nō spadoneo humidioz s̄ natur

Dicitur ⁊ textu
hnt sp̄ati ma
Xie m̄at pos
daret. ut
minis labor
⁊ rapula
indunt pos
logia;

28

Dolores oculoz, a varijs causis fieri posse,
oibz mediet̄ in recesso est, parit̄ in uer
nā in oculoz morbis adhibent, cōm
medic̄ v̄ r̄nurgit̄ in uelremē
oculoz dolore sup̄partina adm̄ista
quibz morbi tā nō aufert̄, ⁊ nū hor
maxis sperari uisibili nocēt oīz ergo
dolor̄ oculoz nū alio uisio aphor̄;
dicit̄ Hippocrates, Qui nō solū fundā
hij; rōtibz stabilit̄ s̄ ⁊ ab h̄yppoc ⁊

Galeno

¶ namq, iuxta Galeni sententiam, ex humo-
re napore quamvis etiam efficiens
piloti validitas est, et malis sibi in-
ditas, quod si fuerit temperata et a nullo
impedita pili quantitas. Quod si in-
validitas sequitur. 34

Hydropis supervenit tussis tunc rursus
non tunc diarrhoea et illa tussis ut
frequenter est siccitas. 35

Diarrhoea et surra si autem defectu expul-
sione fuerit. Urina vero stillidius
defectu retentio sequitur. hoc Galenus
de accidente 36

CANCER ex melancholico humore
fit, quemadmodum herpeticus ex chol-
ericis fit, et rursus cadit, ut inquit Gal-
lenus vena putrantes itaque plene me-
lancholico sanguine et duplex. Man-
festus quod, ut multum in mammillis pectus
et rursus fit, Quod vero in matris
ano, pulmone, et in intestinis ut frequenter
fieri solet quod multum curari debet,
nam vera Canceri cura est incisio et in-
cisio, quam medicus tentat, pariter cura-
rit Blandire in in canceri cura debet
magis in levatione rursus quod amittit, et

Leuco

lembus, Melancholico humor plures
 in uno mebro collidit aut sup totu
 29 spargit. Si puz hor dup² qz **Aut** in
 profundo mebru figit dñ ruzit ad vñ pue
 nas & arterias ppuat & sic effit apyema
 ta rososina qz h^o Cancer, Zepherios &
 Inpeitioninos qz imp^o dent, nã si meta
 tholia fuerit adusta crassa Cancer, si
 subtilis adusta Epresiongroo, si vero frigit
 da & figelata Zepherios fit, qz p^o duric
 rios vocat. **Aut** melancholico humor
 figit sup mebru sup^oficie donec ad cute p^o
 niat. & sic effit albaras, Morphea, & alque
 Zet, qz imp^o dent qz Morlea mag^o ita
 cut^o sup^oficie est Albaras m^o p^ote & rorum.
 Alque Zet^o in pustulis paruis & rorum fit:
Sinero melancholico humor sup totu r^o p^o
 spargit intra & extra venas. Item dupli
 ter fieri p^o qz **Aut** putrefit & resolut^o & sic
 effit febre quartana. Aut no putrefit nec re
 soluit & sic lepra induit. Est 2° lepra in to
 to qz rorum in parte, & illud in roru qd Mor
 thea in cute, & illud p^omanet qd e in quartana
 de fine no. ;

38

Spasmus e qu lacerat^o rorum suu
 ex m^ota^o ut e motu involuntariu
 in membris voluntarijs ; Galen.

39

Quinque, Selenitum xq; humor aut
 durities circa Selenitum est, Siarria ubi
 rari pnt / qz hic humor et durities
 p diarria soluitur. Quinque, Seleni-
 tum x in q; multo e arif humor
 melancholicus et ad intestina effundit
 dysenteriam facit, et a Canro no de-
 bet, et talis pcutit, Si vero melan-
 cholici humor no e arif s fugida
 intestina infigidant q; epaz rse
 fit et stomachus et sic hydropsis.

Oregano &
 Erythra
 mit amru-
 Gen Krusel

intestina leuitas fieri possunt.
 Lopodoo = exuato gibbo nepe
 versus interna parte

43

Asma e spissitudo spūs / q; p necessitate
 s; et multos flaty, Aut p; mias
 s; angustias, Gibbus exgo n; nihil ali-
 sit q; spondiliu luxatio, mult dicitur
 hypozates, Multi ad tanty antelandi
 dignitaty pueniunt ut spondiliu lu-
 xatioy patiunt, qd n; pueri euenia
 pcutit, p; q; mobia puenit s; m
 tunc tenentudinis ut ex p;one pat
 negant, Vertebrae luxatio aut fit ad
 interna et uocant ea Lopodoo = exuato
 rione, Aut ad externa et uocant Gibbu,
 Aut ad latera et e rotatio: Et accidit q;
 bositas plerumq; spondiliby dorsy, et ossi

S. Gerogoffo

Lato

lato pectoris, Vide Topicis de hanc re
disputantibus li: 4 de lort ad festu ra: 5:

Galenū ::

40

Tumores Aut sunt in lort carnosus humidis
7 sic rito dissoluntur ut puta in 14 diebus in pra
illa Hypo: smaz. Quibus pleuricti in 12 die
bus no purgantur 7. Aut sunt in lort nervos
sis ut in ritate nationibus raltant 7 sic H
dissolutionis prolongat 7

49

Ovis prostratio, ab oculis sumpta, sumit
Aut ex lort rima defluxit ut puta Epid
domiat aph: 15: 7: 8 Epid: 12. 7 4 aph: 52
Aut a mobilitate aut inprobilitate, ut 2

Epid: 18: 7 4 Epid: 27: Aut a pfecta vel
imperfecta rursura 7 apho: 70: aut 2

miniaz ~~repletiōis~~ repletiōis, ut in aph: 7 ridenti, aut p
miniaz inamitiōis 7 viciōis nervos debi
litat ut I pronost: 14

52

Omnem infirmitatem, quae ex forte dicitur
in eruptione extra moram fuerit, nunquam
resistit 7 putrefit.

58

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΙΝΟΥ
ΧΥΡΙΟΥ ΕΡΜΗΝΕΩΝ ::

PRO VLTIMA TAV' cōloquior
PARTICVLA EQS EXPOSITIO.

Extremities in frigidantē aut p̄ p̄
apostema in inferioribz aut calorē
extinctionē aut etiā calorē p̄fundationē
aut p̄ p̄ oryentio aduentū Hip. laty
uide 4 aph: 48: 7 Auir: 2° quart
ra: 48:

1
Caco livida tria s̄z^{at}. Primo rōgelation
absq̄ extinctione calorē n̄alis. Secūda
extinctione calorē n̄alis. Tertio puti
dime, Et oīa ista in soluta unio
offit s̄ mala.

2
Si vomitū singultū nō sedat et est in
bedo oculorū apostema in cerebro et s̄
mastro esse s̄z^{at}. Si vero rubor oculorū
nō adest singultū ex manitione
se nō dubitabis, qui, ut spasing man
onīs, mortalis existit. Cōsule Auir: 13

Tertij: tract: 5: ra: 20.

3
Mania, desipiantia zōnis, p̄missio, aliena
tio mēis, melancholia, estasiō: s̄pa
vniū p̄ alio p̄mittit: Est estasiō q̄ h̄it
finitatē 7 fortitudinē manie s̄z^{at}, qu
tū in augmento fortiora sunt tū vir
tutum constantia sperandum est
de n̄e victoria, q̄ fortitudo astitit,
tū virtutū constantia in augmento equi

pedimē

Inclinū optime nāz sō morbum
nimia significat. 4

Omne nimia repletionē intelligit
Hypeo: quemadmodū s aph: 6

7

De apostemate stomachi legitur nam
apema igitur mēbri propriat hē
significationes, quibus ipsorum
ruptura cognoscitur 7 ex textu
elintō q̄ ex multa 7 repentina
evacuatione humores etiam
maligni sequit̄ animi defectio

8

Vide libꝛ Avicennā de prima sexta
3 tract: 4 : ra: 3, 7 13^a 3 : tract:
5 : ra: 20

10

Et acuitatē nāz p̄plemōiā faciē
tis sigat.

12

Quia lesionem usq̄ ad essentiā
cerebri p̄uenisse significat. lege
Avicennam in quinta, Quarta,
tractatu tertio / ra: 1. Et prima
tertij tractatu 4 : ra: 1. - ?

14

sicutat spasmu esse no dubitabis, qui
 in... Hyppor: in 5^{ca} part: mortalis
 est. Desipientie vero causa cerebri
 siccitas e ex Gal: de loci affectu li. 3.
 sicut colligitur, que cu nigritie complexio
 ante cerebri aliq^o siccitatis modo, ut
 inqt Avic, corrumpant, Desipientia se
 q^uitur, q^u magna cerebri et uiaat raris
 siccitatis indignant. 18:

No solum in osse s in o^mi membro s^umas
 19

Sarcos et putredo naz humoris, ex quo
 sunt, sequuntur: modo humor harenos
 heusipela rososus et ualde acutus e
 que Sarcos et putredo in Heusipela
 ualde acuta et rososissima s, q^u etia rari
 gi no possunt, qz ad sua naz redire
 nequunt, ex Hyppor. sicut 3 Epid part:
 a^o 7: id a Galeno comente ultio
 i Pinost: r^ofirmat. Diferunt uero
 her duo qz si ualis calor no multu
 egreditur ab equitate sua Sarcos fit, si
 uero multu egreditur, putredo q^urat. 20

Tremor e defectu virtutis motus quead-
 mod, stupor uermot est defectu virtutis
 sensitivis et maxie sensu tactu. Sunt
 7° et tremor et stupor dispositiones
 ad paralysim. Et tremor ex motibus
 fit

fit retraxijs: ut dicit Gal: in li: de tra-
more & rigore, Tremor e motu
in q^o membra mouentur ad infirmitate
quedam sua, & eriguntur ad sup^{er}ig^{er}
uirtute ferete ipsa. Tu ergo humor
faciens letargia, ad ueruos motus
& ad pupi reuerti oriuntur, ducuntur
re mollii fiunt uerui & spu aliq^uo
finiente motu isthi retraxij fiunt. Stu-
por uero duplex e. Nervosus s; & m^u
quos & sup^{er}or s; s; tangit Hyper-
s aph: 17. Et stupor mens duplex
q; est / na unu modis congelatione
uocant est, is in postremo reuerti uer-
uulo, de q^o sup^{er}, aph: 14. alig uero est
dispositio filis apoplexie in q^o motu an-
helit; no impedit & magis pro-
patit q^o pupis de q^o loq^ut Gal: li 4
de lor aff: ra: 2: Cognosco uero re-
gelatio a stupore, qz oculi in stupore
clausi in congelatione uero s; adpecti:

21

Dolor inflammationu in lor uersio
pungitug a Medis uocatur. q uero e
in lor artenis plenis pulsatiug di, que
Gal: li: 2: Lor aff: aridens ingentiu infla-
mationu uocat de q^o dolore pulsatiug uir-
cha Hyper: loq^ut, qz si in lor artenis
pleno inflammatione cito, arterie

22

qd^o stritura angustans, & rē laboia
 dilatans, ne hinc magis q^o faciant do-
 lore. Quare si q^o fusio sanguinis se-
 quatur ante nos vixit esse iudicat.
 Cotule latij Hyp: 7 Epid: 7: 8 7 9:

De solutione hypofarag²² hinc loquit^o Hypo-
 por: de solutione abstinio in 8 aph:
 14 locutus est, Infra vero aph:
 55 de solutione ambob^o in hypofarag-
 sive 7 abstinio loquit^o. Cu^o hyppor: ubi
 sp^o Hydrophisis de scribit no^o faciat
 duntaxat in v^o v^o ap^o 7 abstinio
 de q^o vide 4° PA: aph: 105

²⁹
 P^o Crinoides hypofarag^o intelligit sedima
 sp^o referens sites rassis^o farime, 7
 si maiore squamis 7 furfuribus
 na^o squam^o a sup^o sive mē broct
 abradunt, partes vero furfuribus sites
 magis p^o funde a mē broct^o d^o
 substantia dissolunt, Crinoides aut
 multa p^o funde a mē broct^o euillunt^o
 q^o ut frequē^o Testa^o extremo sp^o
 significat. Ois n. talis v^o v^o ap^o (in
 ingt Gal.) sp^oat moituros rito mo^o
 turo 7 euasuro p^o longu^o 10°
 sanari. Et tales v^o v^o ap^o sunt
 ex adustione 7 ebullitione sanguinis
 rassis^o 7 eq^o de coctione. Aut ex

h^o farthoc

liquefactio rarior liquefactione diuina
q̄ diuersitas ē qm̄ resoluntur in pri
uio partes eḡ molles humide ac
liditate ignea, ⁊ sunt partes que
sunt durę ⁊ exsiccantur, q̄ fr̄z quod
in febrilibz liquefit ē adeo uerens
dein q̄ est durior ⁊ antiquor / dein
raro uerens mollior, post sunt magis
dura, postremo uero membra ipsa,
Ne aut̄ aliq̄ uesire uisio uisitat dixit
Hippocr: hnt̄ q̄buscuq̄ in febrilibz ⁊ p̄. Qu
modo q̄ cognoscere sit tales hypocr
stases uesire uisio ē uide Hippocras
⁊ aph: 77 Gal: 6: coras affect: ra: 4.

31

Cum aut̄ nā in morbu opari in
cipit uisio rō hnt̄ ⁊ distributio hnt̄
turbatio sit fort̄ in rōpe ⁊ p̄
agitatione humoru ⁊ nā opa
tionē

33

Si pinguis hypostasis subito nū uisio
uenit pinguedine dicitur liquefacta ē
indicat, q̄ a caliditate ignea ⁊ nimia sit
Si uero pinguis ē hypostasis nū nō rō
subito nū uisio uenit alioq̄ uisio hnt̄
q̄ factio nē s̄. at̄ ⁊ p̄

35

In prima prime, doctrine s̄ s̄ uisio ⁊
ra: 21 apud Auremā dura de
musculis ⁊ lacertis regre. 36

Quare nominis sanguinis in febre
sit malus

Febrio in sit morbus cordis & totius corporis
sanguis dissolvitur que & natura debilitate, qua
debilitata nominis sanguinis ferre non potest
propterea quod & ipse sanguis dissolvatur & natura ita
debilitetur: Hic nominis sanguinis scriptum
(ut ait Hippocrates) morbus, febrius vero super
his augmentatur. 4 aph: 25 & 27 & Avic:
3^a / 3° / tract: 5 / ca: 10: & 15. 37

Gratio sanies s^m duo attendit. s^m.
Mentem s^m & humore, quoniam quodcumque ex
membris ut inquit Gal: e talidig & leuig ex
saniositas est uelocior, sit & contrarium de
membro frigido, sit etiam de humoribus in
distantibus est, nam quod e de humoribus calidioribus
ritig in sanies rousertit, quod autem
ludu sit sanies gratum testatur Hippoc: 5 ap:
aphous: 23: & hoc sitis de aere regione,
hora anni & sitibus & redit, & superiore ergo
ventre perthy intelligimus, quod uone cordis
saludu est, sanies ergo in 20 diebus quatuor
de quo Hippo: 5: aph: 9: & 11 p^onost: 35 &
43: & 2 p^onost: 57. Quomodo uero rognos
scindu sit sanies fieri uide p^oncipe n^oz
Hippo: 2 p^onost: 60.) 38

Uesita s^m & in alijs uinjs instrumentis.
39

Per utrasque dexteras Hippoc: hic int^oga
uircs & quales in ambabus manibus quod
in p^ont uirtutis & fortitudine spiritus mensurat

7 laetitia fiat in utroque fieri non potest
per membra laetitia et omnia membra
debilitata quia hypochondriacis Galienus
iuncta potest non se muliere ambidex-
tra nunquam vidisse testatur eorum summa est
pli: li: 7 ra: 17: sit ingenio, sit uires
quibus dextra parte maiores quibus
equas utraq; aliquibus leua manu pri-
uas nec nunquam in fuis 71

43

In sexta aphorismi: factum est aph. 27
hypochondriacis quibus 7 multitudine sanis
Hic uero sanis tangit quibus atque adeo
humorem malitiam,

44

opaxulor cerebri est apothema in ista re-
cerebri quod corrumpit eum cum uirtutibus
de quo Avicenna 1. tertij part: 3: ra: 4:
7 Auenoer in 3 thesira ra: 4: 7 est
opaxulor pessima membris aliis rebus 71

50

Humiditas cerebri stercoratione non multum
ratur nisi prius dissoluatur quare oportet ut
calor naturalis existat, et stercoratio fieri non
potest nisi multum aer radens quod
modum nec tussis sine pestore repletionem
si est, tunc et stercoratiorem preclit raturam
aer 7 uires. Et bifaria ariditas solet
ut ne stercorati stercorati pauca enasit
Hic et humor tenuis in stercorati est
in stercorati a sepe diuisis raturam,

Centy

lentis uero aut raris diffimulter effectus
impute q no ta facile a corp ibz, qbz imparty
est, abstergi necqz etia ab eorum uis
lentia impelli ft 37. Vide Auis in 5.^a

3^a tract: 2: cap: 13

51

14: tertij tract: 2: ca: 9 apud Auicennam
de hoc latij lege

52

Auicenna 14^a tract: tract: 4: ca: 5: rō
sule sup uocabatur. In ~~14~~ 5^a aply:
13 dixit hyper: uocabatur fluxu
uentis rōse nari, hinc uero uocabatur
fluxu rōse nari posse solui uidet

54

gicno
38

Ortitatio e multorum mandibulz extasio pp
expulsionē supfluitate sique n post sine
digestione fiat. Halitus uero r pandirulatio.
Se multorum extasio pp supfluitate q in
articulis r gantē r ut multū rōse
nū sunt / q humores n abū dancit
horripilationē facere solent / q n putrefiunt
fiōres extantē. Et hinc textus de orsi-
tatione q palatim fit r dicit de q Auic-
enna 3^a primi doct: 2^a: ca: 14 / de rōtima
uero loqto hyper: 2 Epidim: 5. Quae
a rōibz grossis in lareatū genat extantibz
fit; qm intinsery a rōmalibz spātū mē-
broz r guttulz duntē lareatū genas.
Quare r in angina r in pōicod, hinc
ositatio rōtima fieri ft / qd hyper: r nō
bibantē a laborioz ut r lixe ut breuit
orthalantes intellexit. 55